

HØRINGSNOTAT

16. december 2025

J.nr. 2025 - 81382

Kemi

Resumé og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til ny asbestbekendtgørelse og grænseværdibekendtgørelse (2025)

1. Indledning

Forslag til ny bekendtgørelse om asbest i arbejdsmiljøet (asbestbekendtgørelse) og til ny bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer i arbejdsmiljøet (grænseværdibekendtgørelsen) har været i høring i perioden fra den 13. oktober 2025 til den 10. november 2025.

Følgende har i høringssvar fremsendt bemærkninger til Arbejdstilsynet:

- AM-PRO
- Dansk MiljøAnalyse
- Dansk Arbejdsgiverforening (DA)
- Eurofins Miljø
- Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)
- Forsikring & Pension (F&P)
- SMVdanmark
- Søndergaard

Følgende har i deres høringssvar oplyst, at de ingen bemærkninger har til forslaget:

- Danske Regioner

2. Generelle bemærkninger

DA bemærker, at selvom der i vid udstrækning er tale om en implementering af EU-regulering, fortsætter justeringerne af asbestbekendtgørelsen en tendens mod stadigt stigende byrder både administrativt og økonomisk for virksomhederne ved udførelsen af asbestarbejde uden en klar begrundelse for, at de enkelte ændringer hæver beskyttelsesniveauet væsentligt. DA opfordrer derfor Arbejdstilsynet til at sikre, at alle krav, der følger af EU-direktiver, minimumsimplementeres.

AM-PRO hilser det velkommen, at den nye asbestbekendtgørelse generelt vil forbedre forebyggelsen af asbestrelaterede arbejdsskader.

Dansk MiljøAnalyse anerkender myndighederne for på trods af uenigheder og forskelle i opfattelser af tekster at lytte til alle branchens parter.

Eurofins Miljø bakker op om Arbejdstilsynets overordnede mål om at styrke beskyttelsen af arbejdstagere mod asbest og står gerne til rådighed med teknisk og analyseteknisk bistand i det videre arbejde.

F&P bakker op om hensigten med at få flere tydeliggørelser i reglerne, men savner en pragmatisk tilgang til arbejdet med asbest.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdstilsynet tager de generelle bemærkninger til efterretning.

3. Bemærkninger til asbestbekendtgørelsen

I det følgende er de bemærkninger, som Arbejdstilsynet har modtaget til høringsforslaget om ny asbestbekendtgørelse, opsummeret under konkrete emner, og Arbejdstilsynets bemærkninger følger herefter.

Definition af asbestarbejde og nedrivning

DA mener, at det har store konsekvenser, at "lavt støvniveau" fjernes, da det ikke er proportionalt med de yderligere krav, der stilles til en lang række opgaver med reparation og vedligeholdelse.

FH ser gerne, at nedrivning i § 4 defineres eller forklares med ordet "fjernelse".

F&P ønsker i forhold til § 6 om definitionen af nedrivning at opdele betegnelsen nedrivningsarbejde i to ydelser: 1: nedrivning og 2: rengøring og bortskaffelse. Begrundelsen er konsekvenser pga. den tilladte daglige arbejdstid ved anvendelse af åndedrætsværn.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Da udtrykket "asbestarbejde med lavt støvniveau" ikke længere anvendes i bekendtgørelsens regler, ophæves bestemmelsen med definitionen af udtrykket. Hidtil gældende bestemmelser i § 39, stk. 1, sidste punktum og § 40, stk. 1, sidste punktum, om, at krav om asbestprotokoller og helbredsundersøgelse ikke gælder for asbestarbejde med lavt støvniveau, ophæves som følge af nye EU-krav. Udtrykket har hidtil også været anvendt til at undtage "asbestarbejde med lavt støvniveau" fra kravet om særlige bade- og omklædningsfaciliteter. Med den nye bekendtgørelse afgrænses de særlige bade- og omklædningsfaciliteter til at være et krav ved autorisationskrævende nedrivning og oprydning efter brande og omfattende stormskader. Der er derfor i bekendtgørelsen ikke længere behov for udtrykket "asbestarbejde med lavt støvniveau". Det ændrer ikke på, hvordan et asbestarbejde skal udføres.

I bekendtgørelsens § 6 er "nedrivning" allerede defineret ved udtrykket "fjernelse eller nedtagning". Det hører derfor ikke hjemme i § 4. Det følger bl.a. af § 21, at et asbestarbejde først er afsluttet, når arbejdsområdet er grundigt slutrengjort. Det er også tilfældet for nedrivning, hvilket nu er tydeliggjort i § 6. Under slutrengøringen i forbindelse med et nedrivningsarbejde gælder de samme regler om personlige værnemidler som under selve nedrivningen.

Nedrivningsarbejde undtaget krav om autorisation

FH foretrækker, at eksemplerne i § 7, stk. 2, på nedrivningsarbejde, der er undtaget krav om autorisation, fastholdes i bekendtgørelsen, dog at eksemplet med rørbøj-

ninger uddybes, fjernes eller erstattes. F&P vil også bevare eksemplerne i bekendtgørelsen, for at brugerne ikke skal forholde sig til fortolkningsbidrag, der løbende kan ændres.

AM-PRO savner, at bekendtgørelsen tydeligere definerer, hvilke nedrivningsopgaver der ikke kræver autorisation.

Dansk MiljøAnalyse anbefaler, at termene ”kortvarigt” og ”mindre karakter” i § 7, stk. 2, om nedrivningsarbejde, der er undtaget krav om autorisation, uddybes på Arbejdstilsynets hjemmeside, evt. med eksempler eller tidsangivelser/koncentrationer.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Som oplyst i høringsbrevet beskrives ”kortvarigt nedrivningsarbejde af mindre karakter”, som kan udføres uden autorisation, på Arbejdstilsynets hjemmeside. Arbejdstilsynet vurderer, at dette giver bedre mulighed for at beskrive nedrivningsarbejde, der er undtaget krav om autorisation, end de hidtil gældende tre eksempler i bekendtgørelsen.

Prioritere nedrivning af asbest

DA opfordrer til, at Arbejdstilsynet på sin hjemmeside oplyser, hvordan arbejdsgivers risikovurdering med hensyn til nedrivning skal gennemføres.

FH foreslår, at der i § 8 i forhold til at prioritere nedrivning skrives ”nedrivning (fjernelse)” for at tydeliggøre, at overvejelser om fjernelse af asbest (sanering) skal indgå i risikovurderingen. FH mener, at direktivets artikel 3, stk. 2, nr. 2, og præambelens nr. 10 ikke beskrives tydeligt nok i bekendtgørelsen, og at der bør indsættes en formulering, der afspejler direktivet. FH foreslår, at der evt. også kan indsættes en formulering, der flugter med substitutionsbestemmelsen i § 8 i bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af risikoen ved arbejde med kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer og materialer. Desuden anbefaler FH, at der indsættes en parallel bestemmelse i bekendtgørelse om bygherrens pligter, da det ofte er bygherren, der træffer beslutning om nedrivning.

F&P foreslår, at det nye i § 8 om at prioritere nedrivning fjernes. F&P finder ordlyden for ukonkret og uforståelig og mener, at det er en politisering om at fremme at bortskaffe asbest fra bygningsmassen, uden hjemmel til at påbyde fjernelse af asbest. F&P peger på, at bestemmelsen ikke harmonerer med, at en bygherre vil være beslutningstager for renoveringsomfanget. F&P foreslår, at arbejdsgiver ændres til bygherre.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Der er metodefrihed i forhold til en virksomheds risikovurdering af arbejde med asbest. Arbejdstilsynet oplyser derfor ikke, hvordan en arbejdsgiver skal foretage vurderingen.

Arbejdstilsynet har i § 8 om at prioritere nedrivning af asbest foretaget en direktivnær indførelse af direktivets artikel 3, stk. 2.

For at tydeliggøre, at nedrivning ikke er obligatorisk for arbejdsgiveren, har Arbejdstilsynet i § 8 indført udtrykket ”kan vælge at prioritere nedrivning” frem for direktivets ”kan prioritere fjernelse”. Et direktivs præambel er forståelsesbidrag i forhold til at gennemføre direktivets artikler i national ret, og præambelen skal ikke gennemføres i de nationale regler. I øvrigt er det Arbejdstilsynets vurdering, at præambelens nr. 10 om at ”betragte fuldstændig fjernelse af asbest som den foretrukne løsning frem for enhver anden håndteringsaktivitet, når dette er muligt og gavnligt for beskyttelsen af arbejdstagere”, kan betyde – formentlig utilsigtet – at en arbejdsgiver prioriterer indkapsling af asbest frem for nedrivning, da indkapsling beskyttelsesmæssigt er mindre krævende end nedrivning for de ansatte, som arbejdsgiveren har til at udføre den pågældende opgave.

Kræftreglernes substitutionsbestemmelse gælder også for arbejde med asbest og skal derfor ikke gentages i asbestbekendtgørelsen. I øvrigt omhandler substitutionsbestemmelsen noget andet. Arbejdstilsynet regulerer, at et arbejde skal udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt for de ansatte og ikke, hvilket renoveringsprojekt en bygherre kan iværksætte.

I § 6 er ”nedrivning” defineret ved udtrykket ”fjernelse eller nedtagning”. Derfor mener Arbejdstilsynet ikke, at der er grundlag for at tilføje ”fjernelse” i § 8.

Tilrettelæggelse af arbejdet

Søndergaard spørger, hvordan kravet i § 9 om, at det i ”videst muligt omfang” sikres, at personer ikke udsættes for asbeststøv, skal tolkes og anvendes i praksis.

Eurofins Miljø foreslår, at ordet ”synligt” i § 9, stk. 2, om, hvornår der skal udtages prøver af støv i et område, hvor der skal udføres et arbejde, slettes, og at ”eller lignende” erstattes med ”luftmålinger”, så luftprøver her anerkendes som standardiseret metode på linje med geltapeprøver.

Arbejdstilsynets bemærkninger

EU’s bestemmelse fra asbestdirektivet (2009) om, at arbejdstagers eksponering for støv fra asbest på arbejdsstedet skal nedsættes til et minimum, blev i sin tid gennemført i de danske regler ved kravet om, at det ”i videst muligt omfang” sikres, at personer ikke udsættes for asbeststøv. Dette krav har været gældende i de danske asbestregler siden 1986. Arbejdstilsynet vurderer, at kravet er fyldestgørende uden yderligere konkretisering.

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at ”synligt støv” i § 9, stk. 2, er essentielt for bestemmelsen. Der er ikke et absolut krav om altid at kontrollere, om der måtte være asbeststøv i et område, hvor der skal udføres et arbejde. Synligt støv vil være synligt på overflader, og derfor indgår geltapeprøver i bestemmelsen. ”Geltapeprøver eller lignende” er udtryk for, at Arbejdstilsynet ikke forholder sig til konkrete prøvetagningsmetoder, men at en egnet metode kan anvendes. Arbejdstilsynet har i §

9, stk. 2, præciseret, at bestemmelsen handler om, at der tages støvprøver, fx geltapeprøver, på relevante overflader i området med henblik på asbestanalyse. Der er i asbestreglerne intet til hinder for, at der også udføres luftmålinger for asbest i et område, hvor der skal udføres et arbejde.

Forundersøgelse for asbest

FH bemærker, at det er uklart, hvem der er pligtsubjekt i forhold til at gennemføre forundersøgelsen efter § 10: arbejdsgiver eller bygherre. FH foreslår dette adresseret i bekendtgørelse om bygherrens pligter. FH bemærker, at der bør være en oplysningspligt, jf. ny § 10, stk. 3, ikke kun på anmodning.

Dansk MiljøAnalyse foreslår, at § 10, stk. 1 og 2, om forundersøgelsespligt udvides med termen ”støv”.

Eurofins Miljø anbefaler, at luftprøver indgår som en del af forundersøgelser i bygninger, hvor der er risiko for diffus forurening (fx efter brande, stormskader eller renovering), og bemærker desuden, at arbejdsgiver bør forpligtes til at dokumentere luftkvalitet før og efter arbejdet, når der har været fri asbeststøv.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdsgiveren er pligtsubjekt i forhold til asbestbekendtgørelsens regler – ikke bygherren. Det er derfor arbejdsgiverens ansvar at sikre sig, at der foreligger en forundersøgelse til at fastslå, hvilke materialer der kan formodes at indeholde asbest, før arbejdet påbegyndes. I praksis vil det imidlertid ofte være en forundersøgelse, som bygherren har gennemført som del af bygherrepligten til at udarbejde en plan for sikkerhed og sundhed eller som del af bygherrens pligter efter anden lovgivning. Bygherrens pligt til at udarbejde en plan for sikkerhed og sundhed fremgår af bekendtgørelse om bygherrens pligter, hvorefter planen for sikkerhed og sundhed i hele byggeperioden skal være tilgængelig for de ansatte og arbejdsgivere på byggepladsen.

Pligten til ved en forundersøgelse at fastslå, hvilke materialer der kan formodes at indeholde asbest, er en gældende pligt, som følger af asbestdirektivet. Det følger desuden af asbestbekendtgørelsens § 9, stk. 2, at når det er nødvendigt for at fastslå, om synligt støv i et område, hvor der skal udføres et arbejde, indeholder asbest, skal der tages støvprøver, fx geltapeprøver, med henblik på asbestanalyse. Der er dermed allerede regler i forhold til at undersøge synligt støv for asbest.

Der er i asbestreglerne ikke noget til hinder for, at der også udføres luftmålinger for asbest i et område, hvor der skal udføres et arbejde, eller luftmålinger efter et asbestarbejde, jf. i øvrigt § 21, stk. 2, om målinger, når det er nødvendigt for at fastslå, om der efter slutrengøring forekommer asbeststøv.

Asbestanmeldelser og arbejdsplan

DA er af den opfattelse, at en korrekt anmeldelse af asbestarbejde er klart tegn på, at virksomheden kan og vil udføre arbejdet forsvarligt, og DA opfordrer Arbejdstil-

synet til at målrette tilsynet mod asbestarbejde, der ikke er anmeldt. DA vil desuden bevare undtagelsen om, at fjernelse af ubeskadiget asbestholdigt materiale ikke skal anmeldes til Arbejdstilsynet, når det kan udføres med lavt støvniveau, da der er mange eksempler på det.

Dansk MiljøAnalyse anbefaler, at termene ”sporadisk”, ”svag intensitet” og ”klart ikke”, som er anvendt i § 11, stk. 2, uddybes på Arbejdstilsynets hjemmeside. De kommenterer, at der kan sættes tider og koncentrationer på. Dansk MiljøAnalyse foreslår, at der i § 12 om anmeldelse af et asbestarbejde til Arbejdstilsynet også skal indgå en beskrivelse af, hvilken form for kontrol og dokumentation for renhed, der påtænkes benyttet.

Eurofins Miljø A/S foreslår, at anvendt analyseprincip angives i § 12 under anmeldelsens punkt 7 om asbesttype og asbestmængde.

F&P bemærker, at en liste over de personer, der forventes at udføre arbejdet, vil øge de administrative byrder for de udførende, mindske fleksibiliteten, binde medarbejderne unødigt og medføre unødigt lang ventetid for arbejdets udførelse. F&P kommenterer, at registreringen i asbestprotokol må være tilstrækkelig.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdstilsynet fører tilsyn med asbestarbejde på baggrund af især asbestanmeldelser, klager og byggepladstilsyn. Da asbestarbejde foregår på skiftende arbejdssteder, er oplysninger om, hvor der pågår arbejde, vigtige for tilsynet. Den obligatoriske blanket vil bidrage med mere ensartet data, og dermed mere systematisk udvælgelse af virksomheder til tilsyn.

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at undtagelsen i den hidtil gældende § 12, stk. 1, sidste punktum, om, at fjernelse af ubeskadiget asbestholdigt materiale uden ødelæggelse heraf ikke skal anmeldes til Arbejdstilsynet, når en række betingelser er opfyldt, har begrænset praktisk betydning og hyppigt misforstås. Bestemmelsen ophæves af hensyn til klarhed i reglerne.

De tre termer ”sporadisk”, ”svag intensitet” og ”klart ikke” finder med ændring af bekendtgørelsen i overensstemmelse med asbestdirektivet nu kun anvendelse i forhold til at karakterisere nogle af betingelserne for, hvornår et asbestarbejde ikke skal anmeldes til Arbejdstilsynet. På Arbejdstilsynets hjemmeside fremgår det, at støvudvikling kun må forekomme spredt i korte øjeblikke under arbejdet på lavt niveau uden større udsving og henviser til standarden DS/EN 689:2018+AC:2019. Arbejdstilsynet vurderer, at der ikke er grundlag for yderligere konkretisering. Hvis en arbejdsgiver er i tvivl om, hvorvidt de pågældende betingelser er opfyldt, skal asbestarbejdet anmeldes til Arbejdstilsynet.

Asbestbekendtgørelsen indeholder ikke en bestemmelse om, at en arbejdsgiver skal kontrollere renhed efter den slutrengøring, der efter asbestreglerne er et krav, før et asbestarbejde kan afsluttes. Det overordnede krav er, at arbejdet skal udføres på en

måde, så det i videst muligt omfang sikres, at personer på arbejdsstedet og i omgivelserne ikke udsættes for eller kan blive udsat for asbeststøv. Desuden skal grænseværdien for asbest overholdes under et asbestarbejde. Arbejdstilsynet vurderer derfor ikke, at der er grundlag for at indføre det foreslåede krav til indhold i en asbestanmeldelse.

Arbejdstilsynet har til brug for tilsyn med asbestarbejde ikke behov for oplysninger om analyseprincip for anmeldelsens angivelse af asbesttype og asbestmængde og vurderer derfor ikke behov for at kræve disse oplysninger.

Der er tale om en direktivnær indførelse af direktivets krav om, at anmeldelsen skal indeholde en liste over de personer, der forventes at skulle udføre arbejdet. Bestemelsen kan derfor ikke udelades.

Hvor der forekommer asbeststøv i væsentligt omfang

DA mangler en definition på ”støv i væsentligt omfang” og spørger, om ændringen i § 14, stk. 3, medfører, at arbejdsgiver skal gøre mere og andet end gældende lovgivning.

Dansk MiljøAnalyse foreslår, at ”navnlig ved nedrivning” udelades i § 14, stk. 3, med begrundelsen, at det bliver for snævert.

Eurofins Miljø anbefaler, at formuleringen ”renses effektivt og føres til det fri” i forhold til den udsugede luft præciseres, så det tydeliggøres, at rensningen skal ske gennem effektiv filtrering (fx HEPA eller tilsvarende) for at undgå spredning.

Arbejdstilsynets bemærkninger

I § 14, stk. 3, udvides metodekravet om støvtæt afskærmning ved nedrivning af asbest til at gælde for ”asbestarbejde, hvor der forekommer asbeststøv i væsentligt omfang”, hvor det hidtil kun har omfattet ”nedrivning, hvor der forekommer asbeststøv i væsentligt omfang”. Ændringen er med henblik på at indføre EU-krav herom i danske asbestregler. Med de hidtil gældende regler har arbejdsgiveren selv haft ansvaret for, at der benyttes en egnet metode til at forhindre spredning af asbeststøv ved fx vedligeholdelsesarbejde, hvor der forekommer støv i væsentligt omfang. Det er Arbejdstilsynets vurdering, at den nye bestemmelse i praksis ikke bør være en reel skærpelse, da metoden ifølge de hidtil gældende regler må forventes at have været anvendt i alle arbejdssituationer med støv i væsentligt omfang, uanset at det hidtil alene har været et metodekrav ved nedrivning. På Arbejdstilsynets hjemmeside beskrives eksempler på asbestarbejde, hvor der forekommer støv i væsentligt omfang, fx nedrivning af indvendigt anvendt asbest eller fjernelse af isoleringsmateriale, der er blevet væsentligt forurenet med asbeststøv.

Med tilføjelsen ”navnlig ved nedrivning” i § 14, stk. 3, er det tydeliggjort, at det fortrinsvis er i forbindelse med nedrivning, at der kan forventes at forekomme asbeststøv i væsentligt omfang, uden at udelukke andet asbestarbejde.

Formuleringen ”renses effektivt” er identisk med den formulering, der bruges i bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af risikoen ved arbejde med kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer og materialer og i bekendtgørelse om faste arbejdssteders indretning i forbindelse med recirkulation af udsuget luft fra arbejdsprocesser, hvor den udsugede luft skal ”renses effektivt”. Arbejdstilsynet vurderer derfor ikke, at der er grundlag for at angive et krav om, at luftrensning skal ske gennem effektiv filtrering.

Befugte luften så asbeststøvet sedimenterer

DA mener, der mangler en vurdering af, om befugtning af støvet i luften er relevant ved alt asbestarbejde, eller kun er et krav ved nedrivning af asbestholdigt materiale.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Der er tale om en direktivnær indførelse af direktivets krav i de danske asbestregler, og visse asbestarbejder kan derfor ikke undtages.

Rengøring

Dansk MiljøAnalyse foreslår, at det gældende krav i ny § 21 om grundig udluftning efter grundig slutrengøring ved indendørs asbestarbejde erstattes af et krav om grundig ventilering gennem egnet maskinel med egnede filtre efter grundig slutrengøring ved asbestarbejde i afskærmede områder. Eurofins Miljø anbefaler også, at udluftning sker kontrolleret og filtreret.

Søndergaard bemærker, at det er uklart, hvordan begrebet ”arbejdsområde” skal forstås i forhold til rengøringskontrol og frikendelse. Søndergaard efterspørger, at det tydeliggøres, hvornår et område anses som frikendt, og om det gælder hele bygninger, zoner eller enkelte rum.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Uanset, om der er tale om indendørs asbestarbejde med afskærmning/undertryk/luftrenser eller andet indendørs asbestarbejde, skal udluftning ske efter grundig slutrengøring, så spredning af asbestfibre til det ydre miljø er minimal. Arbejdstilsynet vurderer, at det ikke vil være proportionalt at kræve udluftning gennem luftrensere i forhold til, hvor meget yderligere asbeststøv der kan fjernes fra arbejdsområdet under udluftningen.

Ved et ”arbejdsområde” i relation til §§ 20-21 om rengøring skal forstås det afgrænsede område, hvor der udføres et asbestarbejde.

Måling efter slutrengøring, herunder geltapeprøver

DA bemærker, at det er uklart, hvornår arbejdsgiver har tilstrækkelig dokumentation for, at et arbejdsområde er rent, og hvilke målinger der kræves før, under og efter opgaveløsningen, særligt hvor der ikke foretages nedrivning og ved lavt støvniveau. DA bemærker, at de mange målinger er et stærkt fordyrende led og ikke er proportionale med beskyttelsen af medarbejderne.

FH kan ikke støtte, at bekendtgørelsens § 35, stk. 1, 5 og 6, ikke gælder for luftmålinger, der foretages efter grundig slutrengøring. De finder det især afgørende, at måleresultater gøres tilgængelig for de ansatte og henviser til den politiske aftale om asbest fra 8. oktober 2025 om at forhindre svindel med asbestprøver.

Eurofins Miljø anbefaler, at § 21, stk. 2 om, at når det er nødvendigt for at fastslå, om der efter slutrengøring forekommer asbeststøv, skal der på relevante steder tages geltapeprøver eller lignende, ændres til "...skal der på relevante steder tages geltape- luftprøver eller lignende...". Desuden spørger Søndergaard, hvilke specifikke, alternative prøvetagningsmetoder, der i § 21, stk. 2, anses for at være "lignende".

Eurofins Miljø bemærker, at alle asbestarbejder bør afsluttes med en analysebaseret, akkrediteret kontrolmåling.

Søndergaard spørger under overskriften "Forholdsmæssighed og sundhedsfagligt grundlag", om man ikke pålægger bygherre unødige omkostninger ved at hæve renhedskravet ud over det dokumenterede helbredsmæssige behov (grænseværdien for asbestfibre i luft). Søndergaard anbefaler, at det tydeliggøres, at dokumentationskrav ud over visuel kontrol kun kan stilles, hvis der er konkret mistanke om forurening, og at metoder bør placeres i vejledning frem for i bekendtgørelsen. Søndergaard bemærker desuden, at strengere krav til kontrol og dokumentation med geltapeprøver kan medføre betydelige ekstraomkostninger for bygherrer og efter-spørger en konsekvensanalyse af de øgede kravs økonomiske og administrative konsekvenser.

Søndergaard har en række spørgsmål om kontrol af rengøring. Bl.a. om 1) krav til det fysiske rum/område for at minimere re-kontaminering under prøvetagning og sikre repræsentativ prøvetagning, 2) garanti for, at rene geltapeprøver ikke er taget lige ved siden af en forurening, 3) falsk tryghed for fremtidige brugere af området, 4) krav til visuel kontrol og formålet med geltapeprøver, når renhedskontrollens kerne er den visuelle inspektion, 5) geltapeprøver som screeningværktøj til at identificere asbest før sanering frem for som et absolut krav til renhed efter sanering og rengøring og 6) hvordan geltapeprøver kan forsvares som en valid "godkendt kontrolmetode" for renhed, som det er rådgivningsbranchens opfattelse af lovteksten (asbestbekendtgørelsen).

Arbejdstilsynets bemærkninger

Som det fremgår af høringsbrevet er § 21, stk. 2, om, at når det for et asbestarbejde er nødvendigt for at fastslå, om der efter slutrengøring forekommer asbeststøv, udvidet med måling af koncentrationen af asbestfibre i luften. I tvivlstilfælde vil det være nødvendigt at udtage prøver for at kontrollere, om der efter slutrengøring forekommer asbeststøv. En arbejdsgiver, der udfører et asbestarbejde, har ansvaret for, at et arbejdsområde efterlades i grundigt rengjort stand. Arbejdstilsynet vurderer ikke, at arbejdsmiljømæssige hensyn giver grundlag for at kræve obligatorisk kontrolmåling efter grundig slutrengøring. Arbejdstilsynet vurderer desuden, at der

ikke er grundlag for at detailregulere brug af målinger, da behovet for målinger vil bero på en konkret vurdering.

Luftmålinger, der udføres efter grundig slutrengøring, refererer til en anden situation end den i § 35, stk. 1. Bestemmelsen kan derfor ikke gælde i forhold til luftmålinger efter grundig slutrengøring. På det tidspunkt, hvor sådanne luftmålinger foretages i et arbejdsområde, og resultater foreligger, er selve arbejdet med asbest udført, og området er grundigt slutrengjort. Tilbage udestår, at ansatte fx nedtager afskærmningen af arbejdsområdet. Det er derfor Arbejdstilsynets vurdering, at det ikke er arbejdsmiljømæssigt begrundet at forpligte en arbejdsgiver til (efter § 35, stk. 5) at høre arbejdsmiljøorganisationen, eller hvis en sådan ikke oprettes i virksomheden, de ansatte, om tilrettelæggelse af nødvendige luftmålinger efter grundig slutrengøring i et arbejdsområde. Det er desuden Arbejdstilsynets vurdering, at det ikke er arbejdsmiljømæssigt begrundet at forpligte en arbejdsgiver til (efter § 35, stk. 6) sammen med arbejdsmiljøorganisationen eller de ansatte at vurdere betydningen af disse måleresultater og gøre resultaterne tilgængelige for dem.

Forslaget om at tilføje luftmålinger til bestemmelsen i § 21, stk. 2, om asbestprøver efter grundig slutrengøring har ikke til formål at gennemføre asbeststrategiens initiativ om at forhindre svindel med asbestprøver. Dette initiativ i asbestaftalen forventes gennemført ved en senere bekendtgørelsesændring, forudsat at den nødvendige lovhjemmel tilvejebringes.

Arbejdstilsynet konstaterer, at det af høringsudkastet ved en fejl ikke eksplicit fremgår af 21, stk. 2, at luftmålinger skal foretages i overensstemmelse med § 35, stk. 3, som indebærer asbestanalyse som akkrediteret prøvning og krav til målemetode. Dette er rettet i bekendtgørelsen.

I hidtil gældende § 20, stk. 2, om slutrengøring er der krav om ”geltapeprøver eller lignende”, når det er nødvendigt for at fastslå, om der efter slutrengøring af et arbejdsområde forekommer asbeststøv. ”Geltape eller lignende” er udtryk for, at Arbejdstilsynet ikke forholder sig til konkrete prøvetagningsmetoder, men at en egnet metode kan anvendes. I ny § 21, stk. 2, er det præciseret, at bestemmelsen handler om, at der tages støvprøver, fx geltapeprøver, på relevante overflader med henblik på asbestanalyse.

Der er ikke fastlagt en grænseværdi for asbestfibre på overflader. Der er heller ikke et krav om, at der slet ikke må være fund af asbestfibre på overflader, før et asbestarbejde kan afsluttes. Modsat er fx udbredt fund af asbestfibre på geltapeprøver typisk udtryk for, at rengøringen ikke er tilstrækkelig grundig. Det generelle arbejdsmiljøkrav om at undgå unødigt påvirkning fra stoffer og materialer betyder, at påvirkningen under arbejdet skal nedbringes så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og at fastsatte grænseværdier skal overholdes. Det indebærer på asbestområdet, at grænseværdien for asbest som minimum skal være overholdt i arbejdsområdet efter grundig slutrengøring, og at eventuel mere rengøring – eller andre tiltag – for yderligere at nedbringe niveauet af asbestfibre i

arbejdsområdet kun skal iværksættes, når det er proportionalt med, hvor meget yderligere asbeststøv der kan fjernes fra arbejdsområdet.

Asbestbekendtgørelsen har ikke krav om visuel kontrol for asbeststøv efter grundig slutrengøring. Det er imidlertid Arbejdstilsynets vurdering, at rengøringsstandarden i et grundigt rengjort arbejdsområde i mange tilfælde kan kontrolleres ved en visuel inspektion. Alle overflader skal være rene og uden synligt støv. Er de ikke det, skal slutrengøringen gentages. Når det er nødvendigt for at fastslå, om der efter slutrengøring forekommer asbeststøv, skal der ifølge bekendtgørelsen tages fx geltapeprøver på relevante overflader til at undersøge, om der er asbeststøv, eller der skal foretages måling af koncentrationen af asbestfibre i luften. Arbejdstilsynet vurderer, at bekendtgørelsen er rette sted at adressere disse krav om eventuelle geltapeprøver eller luftprøver efter grundig slutrengøring.

Den nye bekendtgørelse indeholder ikke skærpede krav til kontrol og dokumentation med geltapeprøver i forhold til hidtil gældende bekendtgørelse. Bekendtgørelsen indeholder heller ikke bestemmelser om ”godkendt kontrolmetode”. Såvel geltapeprøver som luftprøver kan anvendes, når det er nødvendigt for at fastslå, om der efter grundig slutrengøring forekommer asbeststøv. Der er ikke et krav om, at der slet ikke må være fund af asbestfibre på overflader, før et asbestarbejde kan afsluttes, og fund af asbestfibre på overflader er derfor ikke tilstrækkeligt til at konkludere, at rengøringen er utilstrækkelig.

Det følger af bekendtgørelsen, at prøvetagning og analyse til at bestemme, om der er asbeststøv på en geltapeprøve, skal foretages i overensstemmelse med egnede, anerkendte metoder som fx ISO-standarder, EN-standarder eller danske DS-standarder. Prøvetagningen, herunder valg af prøvetagningssteder, skal desuden være repræsentativ i forhold til formålet med en undersøgelse for asbest. Desuden gælder det, at personer, som tilrettelægger geltapeprøver, forestår prøvetagning, asbestanalyse og rapportering af resultatet, skal have de nødvendige kvalifikationer.

Arbejdstilsynet vurderer, at der ikke er grundlag for at detailregulere anvendelsen af geltapeprøver yderligere. Arbejdstilsynet har opdateret sin hjemmeside om grundig slutrengøring for asbeststøv, som bl.a. handler om anvendelse af geltapeprøver.

Dekontaminering af de ansatte

DA mener, at det skal præciseres, hvad kravet om dekontaminering indebærer, og spørger, om det er at gå i bad og skifte tøj inden en pause. Det skal desuden afgrænses, så det ikke gælder ved det, der hidtil har været defineret som arbejde ved ”lavt støvniveau” (ny § 11, stk. 2).

F&P opfordrer til, at Arbejdstilsynet undersøger, hvordan andre lande fortolker ”passende dekontaminering”, nu det foreslås før pauser, og før arbejdsstedet forlades.

Arbejdstilsynets bemærkninger

§ 27 handler om passende dekontaminering af de ansatte. Det er Arbejdstilsynets vurdering, at dekontaminering er nødvendig før pauser, og før arbejdsstedet forlades, men at det ikke indebærer en pligt til at gå i bad og skifte tøj før enhver pause. Arbejdstilsynets hjemmeside om arbejds-hygieniske foranstaltninger er opdateret.

Der er tale om en direktivnær indførelse af direktivets krav, og derfor kan visse ansatte ikke undtages fra krav om passende dekontaminering.

De særlige bade- og omklædningsfaciliteter (miljøvogn)

FH bemærker, at formuleringen i § 28, stk. 3, ”ved færdsel fra omklædningsrummet med personlige værnemidler og arbejdstøj i øvrigt til omklædningsrummet med dagligt tøj” er svær at forstå.

Dansk MiljøAnalyse foreslår, at kravet i § 28 om baderum og to omklædningsrum udvides til også at omfatte rengøring uden forudgående nedrivning og for fjernelse af asbestforurenede materialer.

F&P anbefaler, at § 28, stk. 2, gentænkes og bearbejdes, så det er entydigt, hvornår der er krav om miljøvogn. F&P spørger, om dekontaminering som ved ikke-autorisationskrævende nedrivning kunne være fyldestgørende ved oprydning efter brande og stormskader udendørs, og om kravet om miljøvogn gælder uanset, om det er en meget lille brand. F&P mener, at udendørs arbejde bør vurderes mere lempeligt end indendørs.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdstilsynet har tilpasset bestemmelsen sprogligt, så den er lettere at læse, men vurderer ikke, at der er grundlag for at lempe eller skærpe bestemmelsen i § 28, stk. 2, om de særlige bade- og omklædningsforanstaltninger (typisk miljøvogn). Desuden er det i § 28, stk. 4, præciseret, hvem der må benytte omklædningsrummet for personlige værnemidler og arbejdstøj i øvrigt.

Ved ethvert andet asbestarbejde end autorisationskrævende nedrivning og oprydning efter brande og omfattende stormskader skal det være muligt at kunne rengøre sig, fx i en skurvogn med bad, omklædning, toilet mv. Det følger af arbejdsmiljølovgivningens øvrige regler. Arbejdstilsynet vurderer, at dette er et proportionalt krav til arbejds-hygieniske foranstaltninger ved rengøring for asbeststøv uden forudgående nedrivning (fx rengøring for asbeststøv på et loftrum) og for fjernelse af asbestforurenede materialer (fx fjernelse af asbestforurenede isoleringsmaterialer på et loftrum). Oprydning efter brande og omfattende stormskader vil ofte involvere autorisationskrævende nedrivning, hvorfor Arbejdstilsynet vurderer, at det er hensigtsmæssigt, at et sådant arbejde kræver de særlige bade- og omklædningsforanstaltninger (typisk miljøvogn). Arbejdstilsynet vurderer, at det ville være en væsentlig ændring af praksis at undtage fx udendørs nedrivning af asbest fra kravet om særlige bade- og omklædningsforanstaltninger (typisk miljøvogn).

Oplæring og instruktion

DA mener, at der er uklart, hvem der forventes at være i risiko for udsættelse for asbeststøv, og som med det nye krav skal have oplæring og instruktion om asbest.

FH anbefaler, at overskriften om oplæring og instruktion ændres til ”Oplæring, instruktion og uddannelse”, og at der for uddannelse indsættes en henvisning til bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Asbestbekendtgørelsen gælder for asbestarbejde og for arbejde i øvrigt, hvor der er risiko for udsættelse for asbeststøv. De to typer af arbejde er gennemgående i hele regelsættet. På Arbejdstilsynets hjemmeside er ”arbejde i øvrigt med risiko for udsættelse” beskrevet med en række eksempler. Fx håndværkeres arbejde i et område på en byggeplads, hvor der er asbeststøv på grund af utilstrækkelig rengøring efter et tidligere asbestarbejde, og håndværkeres arbejde på et lofttrum, hvor der er asbestforurenet isoleringsmateriale.

Reglerne om asbestuddannelse fremgår af § 12 i bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser. Uden den hidtil gældende bestemmelse om det særlige oplærings- og instruktionsforløb er der ikke grundlag for at referere til uddannelsesbekendtgørelsen i kapitlet om oplæring og instruktion.

Asbestanalyse af luftprøver

DA mener, der mangler en vurdering af, hvornår det giver mening af anvende luftmålinger, fx kun ved nedrivning. Det er DA's forståelse, at teknologien ved luftmålinger ikke er til rådighed i forhold til at måle så lav grænseværdi.

Eurofins Miljø anbefaler i forhold til § 35 om luftmålinger, at PCM-metoden til bestemmelse af fibre udfases tidligere end 2029, og at SEM-metoden indføres som prøvningsprincip, idet de anfører, at PCM-metoden med den nuværende grænseværdi ikke er teknisk egnet, og at det ville understøtte en mere retvisende vurdering af eksponeringsniveauer og ensartet kvalitet i analyserne uden væsentlige konsekvenser for branchen. Eurofins Miljø anbefaler desuden, at bekendtgørelsen præciserer, om målinger omfatter målinger under selv arbejdet eller kun slutkontrol.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Siden juli 2023 har SEM/TEM-metoder været anført i asbestbekendtgørelsen som mulige metoder til optælling af fibre sammen med PCM-metoden. Samtidig er det et krav, at metoden skal være egnet. Anvendt metode skal dermed være egnet til test af, om grænseværdien for asbest er overholdt, når det er formålet med målingen. SEM/TEM-metoder giver mulighed for at detektere asbestfibre på det laveste niveau. § 35, stk. 3, som gør det muligt fortsat at anvende PCM-metoden frem til og med 20. december 2029, er i overensstemmelse med EU's asbestdirektiv og giver analyselaboratorier tid til indkøb af måleudstyr og omstilling til det. Det fremgår af § 35, at der refereres til luftmålinger, der udføres af hensyn til arbejdspladsvurderingen og for at sikre, at grænseværdien for asbest er overholdt, og i § 21, stk.

2, refereres der til eventuelle luftmålinger efter grundig slutrengøring. Luftmålinger er ikke begrænset til bestemte asbestarbejder.

Prøvetagning og asbestanalyse

Eurofins Miljø anbefaler, at alle typer asbestanalyser (luft, materiale og geltape) udføres akkrediteret, at der stilles krav om uddannelse i prøvetagning og præcisering af aktiv versus passiv luftprøvetagning som del af kvalitetskravet. Desuden spørger Søndergaard, om der bør fastsættes krav om fx akkreditering for asbestanalyse af geltapeprøver.

Eurofins Miljø anbefaler, at Arbejdstilsynet udarbejder en national vejledning for prøveudtagning og analysemetoder i samarbejde med laboratorier, kontrolinstanser og øvrige interessenter.

F&P foreslår, at § 8, stk. 3, ændres til følgende: ”Stk. 3. Personer, som tilrettelægger materialeprøver, geltapeprøver mv., og personer, som forestår prøvetagning, asbestanalyse og rapportering af resultatet, skal have de nødvendige kvalifikationer *for det arbejde de skal udføre, herunder kendskab til brug af værnemidler. Der kræves ingen lovpligtig uddannelse for at udføre ovennævnte arbejder, alene faglighed såvel som kendskab til anvendelse af værnemidler.*”

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdstilsynet har ikke fagligt grundlag for at begrunde eller konsekvensvurdere et krav om akkrediteret analyse af geltapeprøver og materialeprøver, men kan generelt anbefale, at analyser udføres akkrediteret, da det generelt er udtryk for kvalitet i udførelsen. Der er gældende krav om akkrediteret analyse af luftprøver.

Arbejdstilsynet regulerer generelt ikke, hvilken uddannelse personer skal være i besiddelse af for at kunne udføre et erhverv. Arbejdstilsynet stiller dog krav om arbejdsmiljøfaglige uddannelser, før en person kan udføre et arbejde, der kan medføre betydelig fare for ulykker eller sygdom. Personer, der udfører prøvetagning af asbest, skal fra 21. december 2025 have den 2-dages AMU-uddannelse i sikkerhed ved asbestarbejde uden autorisationskrav. Det er ikke en uddannelse i, hvordan man udtager en repræsentativ prøve, men i hvordan man beskyttes mod udsættelse for asbest.

Der er i overensstemmelse med asbestdirektivet krav om, at prøvetagning af luftmålinger skal være repræsentativ og afspejle, i hvilket omfang den ansatte er udsat for asbeststøv. Det nødvendiggør, at luftprøver udtages efter egnede, anerkendte metoder. Arbejdstilsynet har ikke grundlag for at detailregulere prøvetagningen eller udarbejde vejledning om prøvetagning og analysemetoder.

Arbejdstilsynet vurderer, at der ikke er grundlag for at ændre § 38, stk. 3, som foreslået af F&P. Ud over uddannelseskravet fra 21. december 2025, skal asbestarbejde med at udtage materialeprøver og geltapeprøver udføres i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelsen, herunder kravet om at anvende egnede personlige værnemidler, når der er risiko for udsættelse.

Overskridelse af grænseværdi for asbest

FH anbefaler, at ”unødigt påvirkning skal undgås” indsættes i § 36, der handler om at indstille arbejdet, når luftmålinger viser, at gældende grænseværdi for asbest overskrides. FH begrundet det med, at hensigten er at gøre det klart, at arbejde, der medfører udsættelse nær grænseværdien, ikke er acceptabelt. FH foreslår desuden at udvide § 36 til også at omfatte, at arbejdet indstilles i situationer, hvor der under arbejdet identificeres asbeststøv (”historisk asbeststøv”), der ikke er identificeret ved forundersøgelse.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Efter § 16 i bekendtgørelse om arbejdets udførelse, er der krav om, at unødigt påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Desuden er det et krav efter asbestbekendtgørelsens § 9, at et arbejde skal planlægges, tilrettelægges og udføres på en sådan måde, at det i videst muligt omfang sikres, at personer på arbejdsstedet og i omgivelserne ikke udsættes for eller kan blive udsat for asbeststøv. Derudover skal grænseværdien for asbest som minimum være overholdt.

Efter asbestbekendtgørelsens § 9, stk. 2, gælder det, at når det er nødvendigt for at fastslå, om synligt støv i et område, hvor der skal udføres et asbestarbejde, indeholder asbest, skal der tages støvprøver, fx geltapeprøver, på relevante overflader med henblik på asbestanalyse. Asbeststøv, der udvikles under et arbejde, og som der ikke er taget hånd om forud for arbejdets påbegyndelse, må derfor som udgangspunkt skyldes indgreb i asbestholdigt materiale, som ikke er identificeret ved forundersøgelsen forud for arbejdets påbegyndelse. Da der er tale om en direktivnær indførelse af direktivets krav med de nye formuleringer i § 36, vurderer Arbejdstilsynet ikke, at der er grundlag for at ændre § 36.

Asbestprotokoller og helbredsundersøgelser

DA bemærker, at asbestprotokoller ikke forebygger eksponering, og at deres bevismæssige betydning i arbejdsskadesager ikke har været nødvendig. Ifølge DA fremstår kravet om asbestprotokoller som en administrativ byrde uden proportional gevinst for arbejdsmiljø eller retssikkerhed. DA mener, at det er uhensigtsmæssigt, at asbestarbejde ved lavt støvniveau skal registreres i en asbestprotokol, og der skal tilbydes helbredsundersøgelse. Ifølge DA er det en økonomisk byrde for virksomhederne.

FH anbefaler, at ordet ”reelt” i ”formodes reelt at være blevet udsat for asbeststøv” i § 39, stk. 1, om asbestprotokoller ikke introduceres. FH ser det som en betingelse, der indskrænker rækkevidden, og bemærker, at der i forvejen er rum for fortolkning pga. ”formodes”. I øvrigt savner FH stadig en bestemmelse om anmeldelse og registrering i en digital protokol, der oprettes i statsligt regi.

AM-PRO foreslår at benytte betegnelsen ”arbejdsmedicinske undersøgelser” i lighed med betegnelsen i bekendtgørelse om kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionsskadelige stoffer. AM-PRO finder det uklart, hvad der er formålet med kravet om helbredsundersøgelse, og hvad en sådan undersøgelse bør omfatte, ligesom der ikke er en nedre grænse eksponeringsmæssigt for, hvem der skal tilbydes

disse undersøgelser. DA foreslår, at der i et samarbejde med arbejdsmedicinske klinikker udarbejdes en vejledning om, hvornår det giver mening at gennemføre en helbredsundersøgelse, og hvornår medarbejderne reelt er i risiko for at blive syge af asbeststøv.

Arbejdstilsynets bemærkninger

At introducere ordet ”reelt” medfører ikke en indskrænket rækkevidde af bestemmelsen om asbestprotokoller. ”Reelt” er indsat for at tydeliggøre forståelsen. Det er almindelig forståelse, at arbejdsgiver i en asbestprotokol skal registrere oplysninger om en ansat, som udfører andet arbejde end asbestarbejde, og som formodes reelt at være blevet udsat for asbeststøv. Det tydeliggør, at udsættelse for asbeststøv skal kunne begrundes. Arbejdstilsynet konstaterer i øvrigt, at aftalepartierne bag den nationale strategi om asbest af 8. oktober 2025 er enige om, at der skal nedsættes en arbejdsgruppe bestående af Arbejdstilsynet, arbejdsmarkedets parter og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) mhp. at formalisere asbestbekendtgørelsens krav om oplysninger i asbestprotokoller.

Asbestbekendtgørelsen regulerer i overensstemmelse med asbestdirektivet, at alle, der udfører asbestarbejde, skal registreres i en protokol, og inden de påbegynder arbejdet, tilbydes en helbredsundersøgelse.

I asbestdirektivet anvendes betegnelsen ”helbredsundersøgelse”, hvorfor den betegnelse er anvendt i asbestbekendtgørelsen. En undersøgelse skal følge sundhedsvæsenets regler, procedurer og praksis ved arbejdsmedicinske undersøgelser af arbejdstagere i forhold til asbest.

Højtryksspuling

DA ville have foretrukket en skærpet adgang til dispensationsmulighed fra forbuddet mod højtryksspuling af asbesttage, baseret på fx obligatoriske kurser, certificeringsordning og/eller branchevejledning for tagmaling. DA mener, at højtryksspuling af asbesttage med tagrensekasse er en veldokumenteret metode, hvor rensning og maling binder asbestfibre sammen, og at forbuddet kan medføre en stigning i, at asbest spredes til omgivelserne. DA er af den opfattelse, at der kan være boligejere, der vanskeligt kan finansiere udskiftning af et asbesttag, og at forbud mod højtryksspuling dermed kan stavnsbinde tusindvis af boligejere. DA mener, at et helt erhverv lukkes, hvilket medfører betydelige omkostninger for de omkring 50 berørte virksomheder og deres ansatte. DA mener, at erhvervet som minimum bør have mulighed for at omlægge deres arbejde over en periode på to år.

SMVdanmark oplyser, at de er forundret over den politisk begrundelse for at indføre et totalforbud mod højtryksspuling af asbesttage, da der anvendes en særlig metode, hvor rensningen foregår i et lukket system, og asbestpladerne lukkes effektivt med et tykt lag maling. SMVdanmark kommenterer, at uden vedligeholdelse vil asbesttage forfalde og smuldre, og at der vil være et stort antal asbesttage, der på forsvarlig vis vil kunne levetidsforlænges. De kommenterer desuden, at tage vil være i god stand i 25-40 år endnu. SMVdanmark refererer, at hvis tagene ikke vedligeholdes, vil det blive nødvendigt at nedrive, hvilket vil være et ressourcespild,

tilsmudse skovområder og vejkanter med asbestaffald og medføre kaos på markedet for tagdækningsmaterialer. Der henvises til en rapport fra Teknologisk Institut fra 2007, der ifølge SMVDanmark viser, at korrekt udført højtryksspuling ikke medfører asbestforurening.

SMVDanmark vurderer, at forbuddet vil ramme hundredtusindvis af boligejere, især pensionister og boligejere i landdistrikter, som ikke har råd til at udskifte taget, og at det vil ramme en hel branche fatalt på et fejlagtigt grundlag. SMVDanmark bemærker, at professionel, kontrolleret rensning fortsat bør være tilladt. I stedet for et forbud peger SMVDanmark på, at det bør overvejes at indføre autorisation af virksomheder, der udfører arbejdet, indberetning og bedre tilsyn via Arbejdstilsynet og desuden krav om forsegling/maling efter rensning.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Aftalepartierne bag den nationale strategi om asbest af 8. oktober 2025 er enige om at afskære muligheden for at få dispensation til at foretage højtryksspuling af asbesttage med en tagrensekasse, og at de ca. 50 virksomheder, der har dispensation til at højtryksspule asbesttage, fra ikrafttrædelsestidspunktet vil få et halvt år til at indrette sig på, at deres dispensation bortfalder. Baggrunden er bl.a., at kommunale miljømedarbejdere, bygningssagkyndige og forsikringsbranchen oplever problemer med spredning af asbestslam til omgivelserne og på loftrum efter højtryksspuling af asbesttage, ofte som følge af at tagrensekassen ikke har været anvendt korrekt.

Der indføres ikke et forbud mod at rense eller male asbesttage, men rensning kan ikke længere ske ved højtryksspuling, da Arbejdstilsynet ophører med at dispensere fra det gældende forbud mod højtryksspuling af asbestholdige materialer. At rense og male et asbesttag skal udføres i overensstemmelse med asbestreglerne, da det er et asbestarbejde. Det betyder bl.a., at en arbejdsgiver skal anmelde arbejdet til Arbejdstilsynet, før det påbegyndes.

Arbejdstilsynet kan referere, at bl.a. Videnscenter Bolius har oplyst, at der ikke er forskningsmæssig dokumentation for, at tagrensning og maling af et asbesttag forlænger dets levetid.

Arbejdstilsynet vurderer, at der i høringssvarene ikke er fremkommet nye oplysninger i forhold til den politiske aftale af 8. oktober 2025.

4. Bemærkninger til grænseværdibekendtgørelsen

I det følgende er de bemærkninger, som Arbejdstilsynet har modtaget til høringsforslaget om ny grænseværdibekendtgørelse, og Arbejdstilsynets bemærkninger følger herefter.

Grænseværdi for asbest i arbejdsmiljøet

DA anmoder Arbejdstilsynet om at vurdere, hvad den skærpede grænseværdi har af praktisk betydning, herunder i forhold til dokumentation for, hvornår arbejdet kan udføres ved lavt støvniveau. DA spørger, om det med de målemetoder, der findes i dag, er muligt at dokumentere, at grænseværdien overholdes.

FH anbefaler, at grænseværdien på 0,002 fibre/cm³ indføres tidligere, fx fra 2027.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Den skærpede grænseværdi for asbest, som gælder fra 21. december 2029, indebærer, at arbejde skal udføres på en sådan måde, at grænseværdien overholdes. Det ændrer ikke på, at arbejdet skal udføres i overensstemmelse med bestemmelserne i asbestbekendtgørelsen, som ikke indeholder bestemmelser om arbejde udført ved lavt støvniveau – ud over, at enkelte typer af asbestarbejde ikke skal anmeldes til Arbejdstilsynet, når særlige betingelser er opfyldt. Den skærpede grænseværdi er fastsat af EU, bl.a. ud fra en forudsætning om, at der er tilgængelige målemetoder til at teste overholdelse af grænseværdien.

Tidspunktet for ikrafttrædelse af den skærpede grænseværdi fastholdes til 21. december 2029 i overensstemmelse med fristen i EU-reglerne. På den måde får virksomhederne i Danmark samme vilkår som virksomhederne i andre EU-lande.

5. Øvrige emner

Nedenstående er høringsparternes bemærkninger til øvrige emner i relation til høringen over de to bekendtgørelsesforslag.

Uddannelseskrav

DA anmoder Arbejdstilsynet om at melde klart ud om, hvordan Arbejdstilsynet vil føre tilsyn med, om medarbejderne har gennemført uddannelse. DA foreslår, at der indføres en implementeringsperiode hen over en årrække, hvor det bl.a. kan dokumenteres, at man har gennemført den særlige oplæring og instruktion, der fremgik af hidtil gældende § 32.

DA bemærker, at etablering af ny uddannelse på mindre end 6 måneder er meget kort tid, og at der mangler tid til, at AMU-skolerne kan udvikle materiale til asbestuddannelse og opkvalificere undervisere, og til at virksomheder kan sende medarbejdere på uddannelse. DA bemærker, at det både er dyrt, tidskrævende og uhensigtsmæssigt.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Med den nye asbestbekendtgørelse er der ikke længere et krav om, at ansatte med asbestarbejde skal gennemgå et særligt oplærings- og instruktionsforløb. Kravet er ophævet og erstattet af et uddannelseskrav for asbestarbejde. Uddannelseskravet gælder fra 21. december 2025, jf. §12 i bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser. Et tidligere gennemgået særligt oplærings- og instruktionsforløb kan ikke erstatte en asbestuddannelse.

Det er et krav i asbestdirektivet, at alle ansatte med asbestarbejde skal have asbestuddannelse. Der er tale om en direktivnær indførelse af direktivets krav i de danske regler. Bekendtgørelsen med uddannelseskravet blev udstedt 18. juni 2025, og 3. juli 2025 modtog Arbejdstilsynet besked om, at asbestuddannelserne var godkendt af Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet, hvorefter godkendte skoler kunne udbyde uddannelserne.

I en anmeldelse af asbestarbejde til Arbejdstilsynet skal der fremover indgå oplysninger om de berørte ansattes asbestuddannelse. I forbindelse med tilsyn vil Arbejdstilsynet føre tilsyn med, at personer ikke bliver sat til at udføre asbestarbejde uden den relevante uddannelse.

Definitioner og overholdelse af grænseværdi

Dansk MiljøAnalyse foreslår, at der i § 35 og § 36 indsættes en reference til Arbejdstilsynets vejledning C.0.1-1 om Grænseværdier for stoffer og materialer.

Dansk MiljøAnalyse foreslår desuden, at man benytter 10 gange under gældende grænseværdi for definitionen af ”væsentligt under”. Dette er ifølge Dansk MiljøAnalyse i tråd med både historisk og nutidig praksis og forvaltning på området ved vurdering af koncentrationer ift. grænseværdier. Samt 2 gange over gældende grænseværdi for definitionen ”væsentligt over”/”væsentligt støvende”, hvilket ifølge Dansk MiljøAnalyse er i tråd med § 3, stk. 2.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdstilsynet vurderer, at det ikke er hensigtsmæssigt, at den nævnte AT-vejledning opløftes til et bindende regelgrundlag for luftmålinger på asbestområdet.

Asbestreglerne opererer ikke med begrebet ”væsentligt under” eller ”væsentligt over” ved vurdering af koncentrationer i forhold til grænseværdier eller begrebet ”væsentligt støvende”. Arbejdstilsynet ser derfor ikke grundlag for at definere disse begreber. På Arbejdstilsynets hjemmeside er det beskrevet, at ”nedrivning, hvor der forekommer støv i væsentligt omfang”, er nedrivning af indvendigt anvendt asbest som fx nedrivning af fliser opsat med asbestholdig fliseklæb, fjernelse af støbegulve, gulvspartel og teknisk isolering med asbest og bløde loftplader med asbest, som er sømmet op.

Ved vurdering af, om grænseværdien for asbest i arbejdsmiljøet er overholdt *under et asbestarbejde*, er det relevant at følge strategien for test af overensstemmelse med grænseværdier for arbejdsseksponering i den internationale standard DS/EN 689:2018+AC:2019. Hvis vurderingen baserer sig på fx tre målinger under et asbestarbejde, skal måleresultatet af hver af de tre målinger af hensyn til prøvernes repræsentativitet ifølge standarden være mindre end en tiendedel af grænseværdien for at kunne konkludere, at grænseværdien er overholdt. Ved seks eller flere målinger kan vurderingen af, om grænseværdien er overholdt under et asbestarbejde basere sig på statistisk test.

Vurdering af, om grænseværdien for asbest i arbejdsmiljøet på baggrund af luftmålinger er overholdt *i et grundigt slutrengjort arbejdsområde*, er nærmere beskrevet på Arbejdstilsynets hjemmeside.

Genanvende asbestrengjort materiale

Søndergaard henviser til, at Miljøstyrelsen har afgjort, at materialer (fx lægter) kan genanvendes, hvis de rengøres i henhold til Arbejdstilsynets retningslinjer, og spørger, om anvendelsen af geltapeprøver står i konflikt med Miljøstyrelsens praksis.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdstilsynets asbestregler forhindrer ikke, at nedtagne byggematerialer som taglægger og tagspær genanvendes til fx konstruktionstræ i øvrigt, uanset at materialerne har understøttet et asbesttag. Nedtagne asbestforurenede materialer skal imidlertid rengøres grundigt for asbeststøv, før de genanvendes, så der ikke er risiko for at blive udsat for asbeststøv. Arbejdstilsynet har ikke retningslinjer for rengøring af nedtagne byggematerialer til genanvendelse eller for kontrol af denne rengøring.

Arbejdstilsynets regler indebærer på asbestområdet, at grænseværdien for asbest som minimum skal være overholdt i arbejdsområdet efter grundig slutrengøring, og at eventuel mere rengøring – eller andre tiltag – for yderligere at nedbringe niveauet af asbestfibre i arbejdsområdet kun skal iværksættes, når det er proportionalt med, hvor meget yderligere asbeststøv der kan fjernes fra arbejdsområdet. Arbejdstilsynet vurderer, at dette ikke konflikter med eventuel brug af geltapeprøver til at fastslå, om der efter slutrengøring i et arbejdsområde forekommer asbeststøv.

Uvildighed og interessekonflikt

Søndergaard spørger, om asbestbekendtgørelsen ikke bør adressere risikoen for interessekonflikt og krav om uvildighed i kontrolarbejdet, fx gennem krav om tredjepartskontrol for at beskytte bygherre mod unødigt kritik og økonomisk uforholdsmæssige aftaler.

Arbejdstilsynets bemærkninger

En bygherre har ved valg af fx rådgiver og tredjepart til at undersøge for asbest mulighed for at prioritere uvildighed og beskytte sig mod interessekonflikt. Grundlaget for at udføre et asbestarbejde, herunder den grundige slutrengøring, er bestemmelser i asbestbekendtgørelsen. Det ligger uden for Arbejdstilsynets ansvarsområde at regulere den rejste problematik.

Konsekvenser for erhvervslivet

F&P refererer Arbejdstilsynet for at skrive, at ændringerne ikke vurderes at have økonomiske betydninger for erhvervet, hvilket de mener ikke er korrekt. F&P peger på anskaffelsesomkostninger for analysefirmaer pga. skærpede krav til asbestanalyse af luftprøver og nyt udstyr til virksomheder pga. krav om at befugte luften.

Arbejdstilsynets bemærkninger

Arbejdstilsynet er opmærksom på de nævnte omkostninger for erhvervslivet. Arbejdstilsynet har vurderet, at forslaget ikke vil medføre væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.